

notitie

FORUM STANDAARDISATIE 13 december 2017

Forum Standaardisatie

www.forumstandaardisatie.nl

info@forumstandaardisatie.nl

Bureau Forum**Standaardisatie**

gehuisvest bij Logius

Postadres

Postbus 96810

2509 JE Den Haag

Bezoekadres

Wilhelmina van Pruisenweg 52

2595 AN Den Haag

Bij bezoek aan Logius is

legitimatie verplicht

Agendapunt:	8B		
Betreft:	Keuze verkenningen Forum Standaardisatie 2018		
Aan:	Forum Standaardisatie		
Van:	Bureau Forum Standaardisatie		
Datum:	28 november 2017	Versie	1.0

Keuze verkenningen Forum Standaardisatie 2018

Het werkplan (zie bijlage FS 171213.8E) van het Bureau Forum Standaardisatie (BFS) 2018 ligt ter instemming voor aan het Forum Standaardisatie. Het doen van verkenningen is één van de activiteiten die daarin vermeld staat en waarover het Forum expliciet gevraagd wordt zich uit te spreken. De ruimte die BFS heeft voor verkenningen is beperkt, en tegelijkertijd zijn er meerdere suggesties aangedragen.

Een aantal verkennende activiteiten zijn al in 2017 opgepakt, daarover treft u een korte terugkoppeling of verwijzing aan in deze notitie. Zo is het thema informatiebeveiligingsstandaarden met de oprichting van de Veilige Email Coalitie succesvol uitgebouwd en dit blijft de komende jaren speerpunt. Deze taak is in het werkplan opgenomen onder het dossier Adoptie. Daarnaast wordt de extra inzet voor wettelijke verplichting van open standaarden in AMvB's, die in 2017 is gestart, ook in 2018 voortgezet. Er ligt een voorstel voor aanpak van het thema Smart Cities (zie bijlage FS 171213.8C) en het voorsnog niet verder verkennen van het thema Supply chain (zie bijlage FS 171213.8D).

Het Forum wordt verzocht naast de bovengeschetste 'extra' activiteiten maximaal één ander thema te selecteren.

Context

Per 1 januari 2018 start een nieuwe mandaatsperiode voor het Forum Standaardisatie. In de aanloop daar naar toe was er bij beleidsopdrachtgevers consensus om het mandaat te verlengen. Het Forum heeft zijn gezag, nut en noodzaak de afgelopen jaren nadrukkelijk bewezen, en hanteert een beproefde, open en robuust gebleken werkwijze.

Uitgangspunt voor verlenging was dan ook :

- Voortzetten wat goed gaat: 'Pas toe of leg uit'-lijst; Adoptieondersteuning; Monitoring; Internationale aansluiting; Verkenningen.
- Scope: in principe domeinoverstijgende standaardisatie thema's (generieke thema's) die bijdragen aan een publiek belang, waar mogelijk in synergie met het bedrijfsleven en behoefte gestuurd.

Werkplan en inzet Bureau Forum Standaardisatie (BFS)

Het werkplan 2018 van BFS [stuk FS 171213.2B] is in lijn met het uitgangspunt 'voortzetten wat goed gaat': ca. 65% van de BFS inzet wordt rechtstreeks besteed aan:

- I. Onderzoek doen en adviseren: 'Pas toe of leg uit'-lijst en Internationale aansluiting;
 - II. Prioritering van de internetbeveiligingsstandaarden;
 - III. Naleving van afspraken over uitvraag en gebruik: Monitoring;
 - IV. Adoptie ondersteunen incl. advisering over AMvB's m.b.t. standaarden in Wet GDI
- Aan V. Communicatie wordt ca. 10% besteed en aan management en secretariaat wordt 30% besteed.

Bovenstaande verdeling past bij de meer volwassen fase waarin het Forum na 10 jaar is beland. Aanpak en procedures zijn beproefd en gewaardeerd. Stakeholders verwachten kwaliteit van besluiten, ondersteuning en communicatie en de toedeling van fte's aan werk in het werkplan is hier op gericht.

Bovenop de staande formatie is extra 0,5 fte begroot voor 'Verkenningen' en 0,4 fte voor aanvullende communicatieactiviteiten. Bij gelijkblijvende formatie is het streven deze formatieruimte te creëren door inzet van externe inhuur en eventueel een trainee¹.

De halve fte capaciteit voor verkenningen biedt weinig ruimte voor het oppakken van extra thema's naast hetgeen al loopt. Het Forum wordt nadrukkelijk gevraagd keuzes te maken en zich uit te spreken over de prioritering van inhoudelijke thema's ².

¹ De afgelopen 4 maanden was 1,5 fte extra beschikbaar door inzet van een trainee en externe inhuur.

² Discussie gedurende het avondprogramma van de Forum vergadering van 13 december 2017.

Stand van zaken verkenningen van begin 20176 geïdentificeerde thema's:

Een jaar geleden is in het Forum een onderzoek naar inhoudelijke thema's voor de nieuwe mandaatperiode gestart. Het betrof de aanvullende opdracht en scope van het Forum Standaardisatie, mede in het licht van de Wet GDI in wording en de wens om meer te betekenen op het gebied van innovatie en voor het bedrijfsleven.

Een klein comité van Forumleden³ heeft een in het voorjaar 4 thema's geselecteerd om verder uit te bouwen of te verkennen. Hier volgt een beknopte over de voortgang van deze thema's gedurende het jaar:

1. Beveiliging: 'A safe place to do business'

Want: security is een basisbehoefte voor alle digitale producten, diensten en verbanden, dus bij uitstek domeinoverstijgend.

Ontwikkeling 2017:

Deze activiteit was reeds ingezet en in 2017 succesvol uitgebouwd:

Het Platform Internetstandaarden, waarin het Forum één van de trekkers is, heeft medio 2017 de vernieuwde testwebsite Internet.nl gepubliceerd. Het aantal uitgevoerde testen is dit jaar sterk gegroeid (557.520 per 28 november).

Het Forum heeft Internet.nl daarnaast gebruikt om bulktoetsingen (voor ruim 18.000 domeinnamen) uit te voeren. De resultaten van de bulktesten zijn gebruikt om de voortgang van de implementatie-afspraken m.b.t. een aantal beveiligingsstandaarden te meten.

In februari is op initiatief van het Forum Standaardisatie en het ministerie van EZ de Veilige Email Coalitie (VEC) van start gegaan. De 16 aangesloten partijen waaronder KPN, PostNL, Betaalvereniging en de Rijksoverheid, tekenden een intentieverklaring. Nadien zijn drie bijeenkomsten, gericht op kennisuitwisseling en monitoring van voortgang, georganiseerd. Vervolgaanpak voor implementatie-afspraken van beveiligingsstandaarden en de uitbreiding van de VEC-ambities zijn in ontwikkeling. Binnen de overheid heeft het Forum Standaardisatie in 2017 vijf keer het overleg Betrouwbare OverheidsMail (BOM) georganiseerd waarin overheden kennis uitwisselen over mailbeveiligingsstandaarden.

2. Smart cities vanuit de perspectieven Internet of Things en data

Want: de Smart City staat symbool voor de toenemende digitalisering van de maatschappij en de opkomst van het Internet of Things. Door het inzetten van moderne digitale technologie kunnen maatschappelijke vraagstukken op het gebied van onder andere duurzaamheid, ruimtelijke ordening, gezondheid en veiligheid worden aangepakt. In de Smart City werken zowel overheid, bedrijfsleven, wetenschap en maatschappelijke organisaties nauw met elkaar samen. Maar de inzet van nieuwe digitale technologie brengt ook standaardisatie-, interoperabiliteits- en vendor lock-in uitdagingen met zich mee.

Ontwikkeling 2017:

Met de smart city verkenning in 2016 en de presentatie hiervan in het Forum van december 2016 had het Forum op dit onderwerp al een eerste stap gezet. In de zomer 2017 is het thema verder opgepakt met het voorbereiden van een Smart City ronde tafelbijeenkomst die plaatsvond op 21 november jl. Tijdens deze bijeenkomst is met een selecte groep uit overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen de discussie gevoerd over welke (standaardisatie)problemen worden ervaren binnen de Smart

³ Werkgroep Forumleden: Gerard Hartsink, Marcel Reuvers, Nico Romijn, Michiel Steltman, Rob Verweij, Nico Westpalm, Kristel Wattel

City. De discussie is gevoerd aan de hand van de drie thema's data, infrastructuur en governance) De uitkomsten geven zeker aanleiding om het thema de komende jaren te blijven volgen en de taak op te pakken om best practices en standaardisatie initiatieven naar een hoger niveau te tillen. Zie voor verslag en beslispunt over door het Forum te nemen vervolgcities bijlage FS20171213.8C

3. Supply-chain.

Want: Logistiek is belangrijk voor Nederland, overheid en bedrijfsleven komen elkaar rond dit thema voortdurend tegen.

Ontwikkeling 2017:

Vier gesprekken gevoerd uiteenlopende partijen om knelpunten en behoeften te peilen. Er spelen zeker standaardisatievraagstukken waarbij ook de overheid stakeholder is. Tegelijkertijd is bestaat er al een NLIP: Neutraal Logistiek Informatie Platform dat o.a. het iShare-programma heeft opgezet, een afsprakenstelsel voor identificatie/ authenticatie/ autorisatie en uitwisseling. Er is geen expliciete behoefte geïdentificeerd en het voorstel is daarom de verkenning supply chain vooralsnog niet voort te zetten. Zie voor verslag en beslispunt bijlage FS20171213.8D

4. Versterken van de digitale top-infrastructuur als mainport, als basis voor innovatie

Want: Afspraken over de onderste IT lagen zijn randvoorwaarden voor een betrouwbare infrastructuur die zowel de publieke als private sector raken (bv. Ipv6). Trust en permissionless innovation spelen hierbij een grote rol.

Voortgang 2017: omdat we op het eerste gezicht (nog) geen duidelijke aanknopingspunten op dit onderwerp zagen met betrekking tot standaardisatie is besloten om eerst de thema's 1,2 en 3 te onderzoeken alvorens dit thema op te pakken. Vooralsnog is deze verkenning dus opgeschort. Aan het Forum de vraag (en keuze) of we dit thema alsnog oppakken en onderzoeken over er standaardisatievraagstukken zijn of dat er prioriteit wordt gegeven aan één van de onderstaande thema's.

Extra aangedragen thema's 2017:

Naast de vier verkenningsgebieden zijn in de loop van 2017 ook andere potentiële Forum-thema's benoemd, waar onder:

- API's

API's is een thema dat het Forum al een tijdje volgt. Voor het eenvoudig uitwisselen van informatie is het voor organisaties belangrijk om gebruikers te bedienen en gegevensstromen efficiënt te laten verlopen. Daarvoor moeten de verschillende softwareprogramma's goed met elkaar kunnen communiceren. Application Programming Interfaces (API's) spelen dan een belangrijke rol en worden veel gebruikt door softwareontwikkelaars om applicaties met elkaar te laten samenwerken. Belangrijk en relevant dus voor de interoperabiliteit en er zijn ook nog verschillende (technische standaarden mee gemoeid. Het Forum heeft dit thema in 2016 nader onderzocht en eind 2016 en begin 2017 een drietal goed bezochte kennisbijeenkomsten georganiseerd. Inmiddels is er ook een kennisplatform overheid API's opgericht wat tot doel heeft om de Nederlandse overheid te assisteren bij het maken van tactische en strategische overwegingen bij de ontwikkeling van API's voor de ontsluiting van overheidsdata. BFS is een deelnemer in dit platform en zit samen met organisaties als KvK, VNG Realisatie, Kadaster en Geonovum in de stuurgroep. Ook worden er nu enkele 'API standaarden' getoetst waarvan twee ook voor de 'pas toe of leg uit'-lijst. Gezien het toenemende belang van API's voor

gegevensuitwisseling, de standaarden die er mee zijn gemoeid en het netwerk dat het ons oplevert is het een relevant thema om te blijven volgen.

- Blockchain

Tijdens de Forumvergadering op 13 december wordt een presentatie over blockchain verzorgd, waarin relevantie voor maatschappij, e-Overheid en Forum Standaardisatie aan de orde komen.

- Multi sided platforms

Relevantie/ voorbeeldfunctie van succesvolle commerciële platforms, voor e-Overheid (bv. Mijn Overheid voor Ondernemers). Van belang om interoperabiliteitsvraagstukken goed te adresseren. Mogelijk rol voor Forum Standaardisatie, afhankelijk van behoeften van o.a. Kamer van Koophandel.

- Machtigen in het kader van identificatie en authenticatie

Standaardisatie- en interoperabiliteitsvraagstukken bij machtigen, raakt vrijwel alle aspecten van eOverheid en digitaal ondernemen.

- Ruimte voor thema's uit het regeerakkoord op het gebied van standaardisatie, zoals Internet of Things, ambitieuze eOverheid en cybersecurity (waarbij BFS al acteert op deze thema's).

- Intensievere samenwerking met sectoren

In het nieuwe instellingsbesluit wordt toegelicht: 'Komende periode wordt met een aantal sectoren (I&W, OCW, SZW, VWS) de wijze van samenwerken en de eventuele deelname aan het Forum afgestemd'.